

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! basisschool De Kleurdoos Brussel te BRUSSEL-STAD

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	18
Instelling	GO! basisschool De Kleurdoos Brussel
Directeur	DANY VAN BOSSUYT
Adres	Moutstraat 24 - 1000 BRUSSEL-STAD
Telefoon	02 512 49 79
Fax	02 511 39 50
E-mail	bs.brussel@g-o.be
Bestuur van de instelling	GO! Scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SGE BRUSSELIA I
Adres	Edmond Mesenslaan 2 - 1040 ETTERBEEK
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Dielegghemse Steenweg 24 - 1090 JETTE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-05-2014, 13-05-2014, 14-05-2014, 16-05-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	16-05-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	25-06-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ingrid OCKET
Teamleden	Veronique BILTEREYST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie.....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT.....	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Leerbegeleiding	18
4.2 Onderwijsorganisatie	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Basisschool 'De Kleurdoos' van het GO! is gelegen in een dichtbevolkte en multiculturele winkelwijk in hartje Brussel. De school heeft twee vestigingsplaatsen. De hoofdafdeling in de Moutstraat is een volledige basisschool waaraan ook een secundaire school is verbonden. De wijkafdeling in de Vaartstraat is een volledige kleuterschool met een eerste en een tweede leerjaar van de lagere afdeling. In de Moutstraat groeien de basis- en de secundaire school snel. Dit zorgt voor druk, zowel op de beschikbare ruimte als op de beschikbare uitrusting. De school trekt vooral kinderen uit de onmiddellijke omgeving aan. Daar wonen gezinnen met een uiteenlopende sociale en talige achtergrond. Deze mix weerspiegelt zich in de schoolbevolking. De meeste teamleden werken al meerdere jaren op de school, zij het niet altijd in dezelfde opdracht. Recent voerde de directeur enkele weloverwogen verschuivingen door. De school profileert zich als een buurtschool die intensief meewerkt aan plaatselijke initiatieven. In beide vestigingen kunnen de kinderen deelnemen aan meerdere activiteiten in het kader van Brede School 'Buiten de lijntjes'.

Op basis van het vooronderzoek onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in de kleuter- en in de lagere afdeling en het leergebied ICT in de lagere afdeling. Ze peilde naar de kwaliteit van de leerbegeleiding, de onderwijsorganisatie en het algemeen beleid van de school. Ze onderzocht eveneens aspecten van de regelgeving en van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van het schoolgebouw.

Vanuit een groeiend gevoel van samenhang zette het schoolteam de afgelopen schooljaren enkele belangrijke stappen om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Samen met de externe Brusselse ondersteuningsdienst en de pedagogische begeleiding bepaalde het enkele concrete en doelgerichte prioriteiten. Vooral de initiatieven om meer resultaatgericht te werken, zorgen voor positieve effecten. Andere initiatieven hebben nog niet tot de nodige kwaliteitsverbetering geleid, maar de gezette stappen tonen aan dat de school op de goede weg is. De teamleden slagen er gestaag in om duurzaam veranderingen te implementeren. Een transparant beleid, gezamenlijke doelgerichtheid en een duidelijke overlegstructuur dragen hiertoe bij.

In de kleuterafdeling is de onderwijskwaliteit van de onderzochte leergebieden kwaliteitsvol. De kleuteronderwijzers streven bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate na. Ze plannen een evenwichtig onderwijsaanbod en integreren diverse doelgerichte taal- en wereldoriënterende activiteiten in werkelijkheidsgerichte thema's. Ze stimuleren de spreek- en de luistervaardigheid en bevorderen de ontluikende geletterdheid. Ze leveren ook inspanningen om een vlotte aansluiting bij het eerste leerjaar te realiseren. De kleuters krijgen kansen om in gevarieerde speelleersituaties te experimenteren en te manipuleren, de onderzoekende houding en de werkhouding staan daarbij centraal. Hoewel afspraken nog niet diepgaand ingaan op alle facetten van het aanbod, zorgen ze voor voldoende samenhang over de klassen heen. De kleuteronderwijzers volgen de ontwikkeling van de kleuters vooral op aan de hand van verschillende genormeerde tests. Het is nog niet gebruikelijk om kleuters aan de hand van objectieve en afgesproken criteria te observeren. Vaststellingen leiden vooral tot intuïtieve verhoogde aandacht en niet tot een planmatige en doelgerichte begeleiding op langere termijn.

In de lagere afdeling voldoet de onderwijskwaliteit van het leergebied Nederlands. Binnen dit leergebied zorgen de maatregelen die de school nam om meer resultaatgericht te werken voor een verbetering van de prestaties van de leerlingen. Outputresultaten wijzen aan dat de meeste leerlingen de eindtermen bereiken. De onderwijzers gebruiken vrij consequent onderwijsleerpakketten om het taalonderwijs te plannen. Dit zorgt voor een voldoende doelgericht en breed onderwijsaanbod. Om de lees- en de spreekvaardigheid te verhogen, krijgt de uitbouw van een rijk leesklimaat dit schooljaar extra aandacht. Dit initiatief pakken echter niet alle onderwijzers even nauwgezet aan. De onderwijzers gaan de vorderingen van de leerlingen na aan de hand van methodegebonden toetsen en genormeerde tests. Vooral in het eerste leerjaar gebeurt dit intensief en leiden de resultaten tot gerichte ondersteuning. In de andere klassen is dit veel minder het geval.

De onderwijskwaliteit van het leergebied wereldoriëntatie voldoet niet in de lagere afdeling. Het team maakt te weinig afspraken om dit leergebied een kwaliteitsvolle invulling te geven. Het onderwijsaanbod vertoont voor meerdere domeinen te veel breuklijnen. Behalve in de klassen waar een onderwijsleerpakket richtinggevend is, selecteren de onderwijzers te vaak leerinhouden die niet geschikt zijn om de onderwijsdoelstellingen te bereiken. Bovendien zijn de leerinhouden in verschillende klassen onvoldoende afgestemd op de leefwereld van de kinderen. De onderwijzers volgen de vorderingen van de leerlingen niet consequent op. Ze meten eenzijdig feitenkennis en hebben weinig aandacht voor vaardigheden en attitudes.

Ook de onderwijskwaliteit van het leergebied ICT voldoet niet in de lagere afdeling. Een van de belangrijkste oorzaken hiervan is het gebrek aan computers en educatieve software. Het ontwikkelingstraject dat het onderwijsaanbod voor ICT doelgerichte impulsen moet geven, is beloftevol maar leidt in de praktijk nog niet tot resultaat. Zo heeft het ICT-beleidsplan bijvoorbeeld nog geen effect op het pedagogisch-didactisch handelen van de onderwijzers. Geïntegreerde activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van de digitale geletterdheid van de leerlingen komen in meerdere klassen zelden aan bod. Het schoolteam neemt zo goed als geen nascholingsinitiatieven om hieraan te verhelpen.

Teamleden investeren vaak in eigen of zelf aangemaakte materialen. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling valt het echter op dat er nipt voldoende materialen zijn om de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken en dat meerdere materialen aan vernieuwing toe zijn. Ook de benepen klasruimtes verhinderen een vlotte realisatie van de onderwijsdoelen.

Leerbegeleiding is voor de teamleden een voortdurende bekommernis. Dit is een logisch gevolg van de achtergrond van de kinderen en de groeiende diversiteit. De teamleden concretiseren de zorgvisie van de school in een zorgbeleidsplan. De meeste zorgtaken richten zich op een preventieve aanpak en op de realisatie van een basiszorg waarvoor de klastitularis de spilfiguur is. De draaischijven hiervoor zijn het zorgoverleg tussen de zorgbegeleiders en de klasleerkrachten en de zorgtrajecten in de stippestapkelas (eerste leerjaar) en de moduleklas (vijfde leerjaar). De effecten van de stippestap- en de moduleklas zijn duidelijk. In deze groepen krijgen de leerlingen onderwijs op maat. De besluiten van het zorgoverleg daarentegen leiden nog onvoldoende tot acties die een gunstig effect hebben op de leer- en ontwikkelingsevolutie van de leerlingen.

Waar de teamleden over de onderwijsorganisatie van de stippestap- en de moduleklas grondig nadenken, doen ze dit minder voor de onderwijsorganisatie in de andere klassen. Zo remt de keuze om vaak meerdere uren hetzelfde leergebied na elkaar te plannen, het efficiënt bereiken van de doelen met de kinderen. Ook stemmen de teamleden de onderwijsorganisatie nog niet ten volle af op een efficiënte organisatie van de leerbegeleiding.

Het onderzoek naar aspecten van de regelgeving toont aan dat de school de onderzochte regelgeving respecteert. Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, hygiëne en veiligheid van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school in voldoende mate belang hecht aan het systematische opsporen van aandachtspunten op dit vlak. Wat betreft de beheersing van de aandachtspunten kan de school nog zorgvuldiger te werk gaan.

De onderwijsinspectie besluit deze doorlichting met een gunstig advies voor het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen in de kleuterafdeling en voor Nederlands in de lagere afdeling. Het advies voor het voldoen aan de aspecten van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de geselecteerde reglementering is eveneens gunstig. De onderwijsinspectie formuleert een beperkt gunstig advies voor het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor wereldoriëntatie en ICT in de lagere afdeling. De school staat voor de uitdaging om deze leergebieden binnen een periode van drie jaar te verbeteren. In de school heerst er een professionele en collegiale werksfeer. De onderwijsinspectie vertrouwt er dan ook op dat deze positieve groepsgeest de motor is om de gunstige vaststellingen uit dit verslag te verankeren en om met succes de tekorten weg te werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebiedoverschrijdend

ICT

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. Ze plannen een doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen de verschillende domeinen geïntegreerd en evenwichtig aan bod komen. De kleuters krijgen diverse kansen om op een betrokken manier taalvaardigheden te verwerven en de klas- en hoekeninrichting ondersteunt in de meeste klassen de talige impulsen. Bij de oudste kleuters ligt een sterke nadruk op ontluikende geletterdheid met het oog op een vlotte aansluiting bij het eerste leerjaar.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. Ze plannen een doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen de verschillende domeinen geïntegreerd en evenwichtig aan bod komen. De kleuters krijgen diverse kansen om op een betrokken manier wereldoriënterende vaardigheden te verwerven en de klas- en hoekeninrichting ondersteunt in de meeste klassen de onderzoekende houding van de kleuters.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Brede harmonische vorming
Actief leren
Samenhang

De kleuteronderwijzers plannen een thematisch onderwijsaanbod dat ze afstemmen op de leerplandoelen. De doelenselectie is meestal representatief voor het vooropgestelde aanbod. Ook voor terugkerende activiteiten is er een relevante doelenselectie. In enkele klassen vertalen de kleuteronderwijzers algemene, overkoepelende leerplandoelen nauwgezet in concrete lesdoelen, in andere klassen zijn de lesdoelen algemener en komen ze in meerdere thema's bij verschillende activiteiten voor. Enkele kleuteronderwijzers gaan de volledigheid en het evenwicht van het aanbod en de doelenselectie doordacht na, anderen doen dit veeleer intuïtief.

Diverse bronnen en eigentijdse onderwijsleerpakketen inspireren de inhoud van de thema's die doorgaans aansluiten bij de leef- en beleavingswereld van de kleuters. Soms krijgen de kleuters de kans om eigen onderwerpen aan te brengen en thema's mee in te vullen.

De kleuteronderwijzers hebben aandacht voor de taalverwerving en de ontwikkeling van de taalvaardigheid. Via gevarieerde activiteiten stimuleren ze de kleuters om talige boodschappen in een communicatieve context te begrijpen en te produceren. Ze plannen actieve werkvormen waarbinnen de kleuters kansen krijgen tot spreken en luisteren. Geregeld vormen ze taalheterogene groepen zodat taalzwakkere kleuters kunnen leren van taalsterkere kleuters. Ook het initiatief om via ontdekhoeken en ontdekdozen meerdere (taal)vaardigheden van de kleuters te verhogen, kadert binnen deze aanpak.

Bij de oudste kleuters stimuleren de kleuteronderwijzers de ontluikende geletterdheid doordacht. Tijdens vertel- en voorleesmomenten krijgen kleuters kansen om de functie van de geschreven taal en de relatie tussen gesproken en geschreven taal te ontdekken. Op een speelse manier integreren de kleuteronderwijzers aspecten van fonemisch en fonologisch bewustzijn in hun activiteiten. Tijdens de 'letterweek' is de visualisatie van letters gekoppeld aan beelden pertinent aanwezig in een letter- en schrijfhoek. Daarbij is er expliciet aandacht voor woorden uit de methode aanvankelijk lezen.

In de thema's is er voldoende evenwicht tussen de verschillende domeinen van het leergebied wereldoriëntatie. Kalenders en doelgerichte lesactiviteiten prikkelen de kleuters om gebeurtenissen chronologisch te ordenen en grip te krijgen op tijdsaspecten. Kleuters krijgen gerichte kansen tot waarnemen, exploreren en experimenteren. In de ontdekhoeken stimuleren de materialen de onderzoekende houding van de kleuters. Ze oefenen er handelend begrippen. In de meeste klassen is het levensecht en werkelijkheidsgericht karakter van het aanbod sterk uitgewerkt aan de hand van leeruitstappen in de nabijheid van de school.

Het team van de kleuterafdeling maakt verschillende afspraken om samenhang na te streven. Dit is merkbaar in het klasbeeld en tijdens activiteiten. Vooral de schooleigen leerlijn die de ontwikkeling van de werkhouding beoogt, bevordert een meer bewuste aanpak van de leergebieden over de leeftijdsgroepen heen. De kleuteronderwijzers integreren die leerlijn doorheen hun volledige onderwijsaanbod wat zowel de verticale als de horizontale samenhang ondersteunt. Afspraken over concrete leerinhouden binnen de thema's maken de kleuteronderwijzers vooral informeel. Dit zorgt ervoor dat enkele belangrijke aspecten, eigen aan de achtergrond van de kleuters, minder diepgaand en gradueel zijn opgebouwd. Vooral afspraken die de ontwikkeling van spreken aan de hand van bewust geselecteerde woordenschat kunnen ondersteunen, ontbreken. Ook afspraken over leerinhouden binnen terugkerende thema's en de planning en de verwerking leeruitstappen zijn nog weinig uitgediept.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

De meeste kleuteronderwijzers hebben oog voor de aankleding van de klas en verrijken de speelleerhoeken doelgericht. Hun klassen zijn ingedeeld in overzichtelijke zones en hoeken en ze gebruiken de beschikbare ruimte efficiënt. In enkele klassen remt het onordelijke opbergen van materialen het overzicht en de bewegingsruimte van de kleuters.

De kleuteronderwijzers hechten belang aan boekenpromotie en de boekenhoeken zijn overwegend gevarieerd uitgerust en aantrekkelijk opgesteld. Het boekenaanbod houdt verband met het lopende klasthema en in enkele klassen stimuleren foto- en zelfgemaakte themaboeken extra de betrokkenheid en de taalontwikkeling. De kleuteronderwijzers kunnen het abonnement op digitale prentenboeken niet volop gebruiken omdat de internetverbinding niet (meer) werkt.

In de meeste klassen maken luisterhoeken, vaak geïntegreerd in de computerhoek, deel uit van het klasbeeld. Het aanbod aan luistermaterialen is eerder beperkt. Nochtans werd deze actie in het verleden samen met een externe Brusselse ondersteuningsdienst uitgewerkt.

Hoewel de school de ouders aanspoort om de kinderen op tijd naar school te brengen, viel het tijdens de doorlichting op dat meerdere kleuters te laat komen. De school investeert terecht in het aanpakken van deze problematiek. Globaal gezien verliezen alle kleuteronderwijzers vrij veel tijd aan verplaatsingen van de speelplaats naar de klassen en omgekeerd. De lessen die aansluiten aan deze momenten, starten weinig stipt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Hoewel de nodige klasuitrusting ter beschikking is, valt het op dat er weinig eigentijdse meubelen en ontwikkelingsmaterialen aanwezig zijn. Vooral de kleuteronderwijzers zelf zorgen voor aantrekkelijke materialen of maken die aan. Sommigen investeren aanzienlijk in hun eigen klas.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing
Kindvolgsysteem

De kleuteronderwijzers geven aan dat ze het moeilijk vinden om de talige ontwikkeling van de kleuters tijdens natuurlijke taalgebruikssituaties te observeren. Ook gaan de meesten tijdens activiteiten niet bewust na in hoeverre de kleuters de nagestreefde doelen bereiken.

Het team van de kleuterafdeling heeft vooral een beeld van de taalontwikkeling van de kleuters door de afname van specifieke gestandaardiseerde taal- en schoolrijpheidstests. Tijdens overlegmomenten bespreken de betrokken teamleden de resultaten. Het is nog weinig gebruikelijk om op dit overleg na te gaan hoe een aangepast en gedifferentieerd onderwijsaanbod of een andere didactische aanpak een effectievere taalontwikkeling bevordert. Het is eveneens weinig gebruikelijk om planmatige en doelgerichte zorgverbredende acties op kindniveau te plannen. Nochtans impliceren de resultaten belangrijke en specifieke werkpunten voor een grote groep kleuters.

Het kindvolgsysteem bevat screenings van het welbevinden, de betrokkenheid en de competenties van de kleuters. Voor het luik competenties hanteren de kleuteronderwijzers weinig duidelijke criteria om de (taal)ontwikkeling in kaart te brengen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Interne en externe
communicatie

Het team van de kleuterafdeling hecht belang aan een goede schriftelijke en mondelinge communicatie met de ouders. Foto's en klaskrantjes illustreren klasactiviteiten. Meerdere initiatieven werken drempelverlagend en faciliteren informele en formele oudercontacten.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het kindvolgsysteem geeft een weinig overzichtelijk en veeleer beperkt beeld van kleuters met problemen. De zorgfiches bevatten zelden besluiten van besprekingen die, gekoppeld aan concrete en doelgerichte afspraken, de kleuters ondersteunen in hun ontwikkeling op langere termijn. Veel ondersteuningstijd gaat verloren omdat het team van de kleuterafdeling weinig specifieke informatie heeft waarmee het snel en soepel kan inspelen op het juiste ontwikkelingsniveau van de kleuters.

Hoewel de kleuteronderwijzers vanuit hun zorggevoeligheid ongetwijfeld hulp bieden aan de kleuters, plannen ze de ondersteunende activiteiten zelden doelgericht. Vaak gebeuren remediërende interventies intuïtief, op basis van de ervaring van de kleuteronderwijzer. Met de mogelijkheden die de samenwerking met de zorgondersteuners inhouden, gaan de kleuteronderwijzers weinig creatief om. De geplande ondersteuning vertrekt veeleer vanuit de hulpvraag van de klasleerkracht dan vanuit de zorgvraag van de kleuter. Doelgerichte begeleiding op langere termijn, waarbij zowel preventieve als remediërende acties op de klasvloer elkaar versterken, komt niet vaak voor.

Professionalisering
Aanvangsbegeleiding
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

De school investeert in degelijke aanvangsbegeleiding en begeleidt nauwgezet zowel nieuwe kleuteronderwijzers als kleuteronderwijzers die van klas veranderen.

Een vlotte samenwerking binnen het team bevordert de professionele ontwikkeling en ondersteunt de klaspraktijk. Tijdens de jarenlange samenwerking met externe onderwijsondersteuners doorliep het team meerdere trajecten om de expertise inzake taalvaardigheidsonderwijs en het omgaan met anderstalige kleuters te verhogen. Van meerdere waardevolle initiatieven blijven maar enkele sporen in de klaspraktijk over.

Kwaliteitszorg

Het schoolteam realiseert zich dat het een uitdaging is om al in de kleuterafdeling goede resultaten na te streven en schoolse achterstand te voorkomen. Het wil een vlottere start in de lagere afdeling mogelijk maken. Samen met een externe ondersteuningsdienst en de pedagogische begeleiding plant het meerdere acties die een betere taalontwikkeling van de kleuters beogen. Het ondersteuningstraject gaat uit van een analyse van outputgegevens die het schoolteam systematisch wil verbeteren. Deze initiatieven zijn eveneens geïntegreerd in het schoolontwikkelingsplan.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De onderwijzers bereiken de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. De keuze om nadrukkelijk meer resultaatsgericht te werken, heeft een positieve invloed op de prestaties van de leerlingen. De onderwijzers plannen een voldoende doelgericht en breed onderwijsaanbod met in enkele klassen specifieke aandacht voor de actieve betrokkenheid van de leerlingen. Het vrij consequent volgen van onderwijsleerpakketten ondersteunt de samenhang en gradatie.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Planning
Referentiekader
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Op basis van de analyse van de outputgegevens nam het schoolteam enkele maatregelen om meer resultaatsgericht te werken. Het werkt hiervoor samen met de externe Brusselse begeleidingsdienst en met de pedagogische begeleidingsdienst van de eigen inrichtende macht. Dit zorgt in enkele klassen voor een duidelijke verbetering van de prestaties van de kinderen.

De onderwijzers hanteren vrij consequent onderwijsleerpakketten om het taalaanbod te plannen en de leerplandoelen te bereiken. Zo verzekeren ze een voldoende doelgericht, gradueel en evenwichtig aanbod.

Om in te spelen op de noden van de leerlingen zetten de onderwijzers in op het aanbod voor lezen en spreken. Naast het aanbod uit de pakketten plannen ze extra leesactiviteiten en leesopdrachten in samenhang met extra spreekactiviteiten. Op die manier willen ze de actieve woordenschat van de leerlingen rijker maken en hun lees- en spreekvaardigheid verhogen. Niet alle onderwijzers pakken dit even intensief aan.

Het aanbod voor spelling gebeurt doorgaans volgens de onderwijsleermethodes, maar in sommige klassen krijgen de leerlingen een extra aanbod. Dit neigt soms naar een overaanbod. Functioneel schrijven gebeurt volgens de onderwijsleermethodes en krijgt soms uitbreiding in wereldoriëntatie en actualiteit.

Doelbewuste opdrachten om de eindtermen voor het domein strategieën te bereiken, komen niet vaak voor. De onderwijzers leren de leerlingen zelden heuristieken gebruiken. De leerlijn die in de kleuterafdeling de ontwikkeling van de werkhouding beoogt, krijgt geen sterk vervolg in de lagere afdeling.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

Het klasmanagement is er in enkele klassen op gericht om de leerlingen te leren coöperatief samen te werken. In deze klassen krijgen de leerlingen ook de kans om gedifferentieerd te werken. Hierdoor creëren deze onderwijzers een stimulerende en rijke taalomgeving. Hun begeleidingsstijl is ondersteunend en uitdagend.

De onderwijzers plannen voldoende onderwijstijd, conform de noden van de kinderen. Ze integreren ook vaak, zij het minder doelbewust, verschillende talige taken binnen andere leergebieden.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt niet over de nodige leermiddelen om de lessen te stofferen. Het budget dat de onderwijzers krijgen om materialen aan te kopen, laat hen niet toe om in extra taalstimulerende of differentiatiemiddelen te investeren.

Het schoolteam maakte afspraken om de klasbeelden die de Nederlandse lessen ondersteunen, op elkaar af te stemmen. In enkele klassen hebben de leerlingen geen goed zicht op het bord of op de ondersteunende afficheringen.

Enkele klassen zijn te klein en zitten overvol. De onderwijzers kunnen die klassen onmogelijk efficiënt inrichten om spreekansen te creëren en soepele groepeeringsvormen te hanteren.

Begeleiding
Afstemming met partners
Samenwerking

De school maakt deel uit van een lokaal netwerk waarvan de partners elkaar versterken. De vele bredeschoolinitiatieven hebben een positief effect op de taalvaardigheid van de leerlingen. Zij wonen culturele voorstellingen bij en krijgen de kans om deel te nemen aan allerlei creatief-talige activiteiten.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

In het eerste leerjaar gebruiken de onderwijzers systematisch de mogelijkheden van het onderwijsleerpakket om de vorderingen van de leerlingen digitaal in kaart te brengen en op te volgen. Dit leidt tot gerichte ondersteuning en - indien nodig - tot bijsturing van het aanbod.

Ook in de andere leerjaren maken de onderwijzers gebruik van de methodetoetsen, soms aangevuld met eigen aangemaakte toetsen. In deze leerjaren leiden de toetsen minder tot gerichte ondersteuning en bijsturing van het aanbod. Slechts enkele onderwijzers maken foutenanalyses die een doelgerichte gedifferentieerde aanpak aansturen.

Daarnaast zijn er genormeerde tests voor spreken en technisch lezen. Het valt op dat de voortgang in de ontwikkeling van de leesvaardigheid stagneert bij een significante groep leerlingen na de fase van het aanvankelijk lezen. Deze vaststelling leidt nog niet tot een doelgerichte en verhoogde aandacht voor het technisch leesonderwijs.

De onderwijzers observeren de ontwikkeling van de taalvaardigheid van de kinderen zelden binnen zinvolle en realistische taalsituaties. Ze gebruiken de mogelijkheden die de onderwijsleerpakketten hiervoor aanreiken niet systematisch.

De school bepaalde duidelijke overgangscriteria voor de verschillende domeinen. Momenteel zijn deze waardevolle criteria nog niet in de evaluatiepraktijk herkenbaar.

Begeleiding Ondanks de vrij brede evaluatie biedt het leerlingenvolgsysteem geen duidelijk beeld van de taalontwikkeling en het leerp pad van de leerlingen. Het schoolteam formuleert na een kindbespreking zelden concrete en doelgerichte afspraken die de taalontwikkeling van de leerling ondersteunen op langere termijn. Voor taalzwakke leerlingen is het moeilijk na te gaan wanneer welke begeleiding opstartte en wat het resultaat is van de eventuele remediëring.

*Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg*

Klasinterne ondersteuning is vooral gericht op momentane hulpverlening. Voor verhoogde zorg ontbreekt vaak een heldere doelenselectie met aangepaste leerinhouden. Een kwaliteitsvolle handelingsgerichte aanpak voor leerlingen met specifieke noden is niet gebruikelijk. Uitzondering hierop vormen de aanpak in de stippestaple- en de moduleklas in het vijfde leerjaar. Deze waardevolle initiatieven geven de zorgwerking nieuwe impulsen en vormen een meerwaarde voor de begeleiding van de leerlingen.

Kwaliteitszorg Het schoolteam maakt werk van een outputbeleid voor Nederlands. Het analyseert de evolutie van de resultaten van de leerlingen en koppelt hier duidelijke verwachtingen aan. Een positieve ontwikkeling is merkbaar.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De onderwijzers bereiken de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het onderwijsaanbod is te weinig doelgericht, onevenwichtig en in meerdere gevallen niet afgestemd op de leef- en belevingswereld van de leerlingen. Afspraken om de graduele opbouw en de verticale samenhang van het onderwijsaanbod over de leerjaren heen te garanderen, ontbreken. De evaluatie is te eenzijdig gericht op kennisreproductie.

Curriculum Binnen de school leeft de visie om het wereldoriënterend onderwijsaanbod in nauwe samenhang met het leergebied Nederlands te plannen. In de praktijk echter slagen de onderwijzers er niet in om die visie kwaliteitsvol te concretiseren en vertoont het onderwijsaanbod meerdere hiaten. Hoewel een leertraject inzicht in het leerplan, een evenwichtig, samenhangend en doelgericht onderwijsaanbod beoogde, resulteerde het niet in afspraken die de dagelijkse praktijk krachtig aansturen. Het initiatief om de leerplandoelen aan te duiden op overzichtslijsten zorgt evenmin voor een doelgericht, evenwichtig en samenhangend aanbod. De onderwijzers kunnen niet aangeven welke leerinhouden ze aan welke doelen koppelen en de geselecteerde leerinhouden zijn vaak niet geschikt om de doelen op het niveau van de leerlingen na te streven.

*Onderwijsaanbod
Samenhang
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig*

In het eerste leerjaar gebruiken de onderwijzers het onderwijsleerpakket dat aansluit bij de leesmethode om het onderwijsaanbod doelgericht te plannen. Ze volgen deze methode vrij consequent.

Van het tweede tot en met het vierde leerjaar stellen de onderwijzers zelf thema's samen. Kwaliteitscriteria waaraan de thema- en activiteitenplanningen moeten voldoen, ontbreken. Analyse van de planningsdocumenten en het leerlingenwerk tonen aan dat het aanbod voor meerdere domeinen in meerdere gevallen ontoereikend is en niet is afgestemd op de leef- en de belevingswereld van de kinderen.

In de derde graad gebruiken de onderwijzers een onderwijsleerpakket en zij plannen het aanbod minder expliciet in samenhang met het leergebied Nederlands. Zij volgen het pakket nauwgezet en zorgen zo voor een volledig, breed en doelgericht aanbod.

De huidige aanpak zorgt voor breuklijnen over de klassen heen. Er zijn recente afspraken om de graduele opbouw en de verticale samenhang van het onderwijsaanbod te garanderen. De meeste onderwijzers hebben geen zicht op het aanbod in de vorige of volgende leergroepen.

Sommige onderwijzers maken nog weinig gebruik van waarnemingen in de directe schoolomgeving of van leeruitstappen. Hierdoor missen ze de mogelijkheid om de werkelijkheidswaarde van een thema te verhogen en krijgen de leerlingen een minder actieve rol in het onderwijsleerproces.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

De kansen tot actief leren zijn wisselend. Enkele onderwijzers organiseren werkvormen die kinderen ertoe aanzetten om zelfstandig of in groep de leerinhouden te verkennen en te verwerven. Andere onderwijzers hanteren vooral een frontale, klassikale aanpak.

Enkele onderwijzers benutten de interesses van de kinderen als motiverend element. Ze creëren een veilige leeromgeving waarbinnen ze de leerlingen uitgedagen om hun eigen mogelijkheden te ontwikkelen en die van anderen te respecteren.

In een aantal klassen is de onderwijstijd te beperkt om de onderwijsdoelstellingen te realiseren en het leerplan correct toe te passen zoals het is bedoeld.

Materieel beheer
Infrastructuur
Uitrusting
Leermiddelen

Het schoolteam gaat niet na of de minimale materiële vereisten zoals het leerplan die voorschrijft, beschikbaar zijn. De onderwijzers hebben geen overzicht van de aanwezige leermiddelen en soms staan ze zelf in voor de aankoop van materialen.

Veel werkbladen die de onderwijzers voor de leerlingen kopiëren, ogen onaantrekkelijk en zijn weinig gestructureerd. Ze zijn geen hulpmiddel om de doelen na te streven. Er is ook weinig aandacht om ze zorgvuldig in de leerlingenmappen te ordenen.

De tijd- en ruimtekaders zijn in de klassen aanwezig maar hangen vaak op een plaats die een functioneel en dynamisch gebruik ervan verhindert. Weinig klassen zijn thematisch en uitnodigend ingericht.

In enkele klassen is de ruimte te beperkt om de leerlingen efficiënt uit te dagen om te experimenteren en te exploreren.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

De onderwijzers, ook zij die een onderwijsleerpakket gebruiken, ontwikkelen overwegend zelf toetsen en bepalen zelf de frequentie hiervoor. Ze richten zich vrij eenzijdig op feitenkennis en besteden te weinig aandacht aan de evaluatie van vaardigheden en attitudes. Een duidelijke samenhang met de leerplannen ontbreekt. Daardoor is het beeld over de specifiek verworven sleutelbegrippen, basisinzichten en vaardigheden vaag en weinig gericht op bijsturing.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

In observaties en in de leerlingendossiers zijn geen gegevens over aspecten van wereldoriëntatie opgenomen. Bij de besprekingen van de leerlingen komen de vorderingen binnen dit leergebied dan ook zelden ter sprake. Daardoor heeft het team nauwelijks zicht op de interesses, de vorderingen of moeilijkheden van de leerlingen. De zorg voor leerlingen beperkt zich tot de aandacht van enkele onderwijzers voor een positief en stimulerend pedagogisch klimaat.

3.1.1.6 Lager onderwijs: ICT

Voldoet niet

De onderwijzers streven de eindtermen voor het leergebied ICT in onvoldoende mate na. In meerdere klassen komen geïntegreerde activiteiten die bijdragen aan de ontwikkeling van de digitale geletterdheid van de leerlingen niet aan bod. Een beeld over de ICT-competenties van de leerlingen ontbreekt volledig. De ICT-infrastructuur is te verouderd en te beperkt om het ICT-beleidsplan kwaliteitsvol te realiseren. De school investeert te vrijblijvend in de ICT-vorming van haar personeelsleden.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

In samenwerking met de scholengemeenschap ontwikkelde de school een vierjarenplan om ICT als ondersteuning voor de verschillende vormen van leren aan te wenden en te integreren in de klaspraktijk. De pedagogische ICT-coördinator van de scholengroep introduceerde een visie op ICT-integratie in alle leergebieden. Hij concretiseerde de visie aan de hand van een doelenlijst waarin de na te streven eindtermen duidelijk herkenbaar zijn opgenomen. Deze doelenlijst omvat naast na te streven instrumentele ICT-vaardigheden, concrete activiteiten die een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod vooropstellen. Meerdere onderwijzers hebben weinig voeling met dit ICT-plan: het geeft hen geen richtinggevende en positieve impulsen. Parallel met dit plan is er een technisch plan om het netwerk te optimaliseren. Om dit initiatief te ondersteunen, richtte het schoolteam een ICT-werkgroep op. Momenteel heeft deze groep weinig daadkracht omdat de school over onvoldoende apparatuur en software beschikt. Bovendien werkt deze werkgroep alleen vraaggestuurd en doen de onderwijzers zelden een beroep op de leden van de groep.

Hoewel alle plannen en initiatieven al verschillende jaren zijn uitgedacht en de eindtermen al meer dan tien jaar bestaan, zijn de ICT-activiteiten bijzonder beperkt. In meerdere klassen komt ICT zo goed als nooit aan bod. De meeste onderwijzers maken ook zelden gebruik van de beschikbare laptops of het ICT-lokaal van de secundaire afdeling. Toch leveren een aantal onderwijzers wel een inspanning om een digitaal aanbod te integreren. Maar hun inspanningen kunnen de tekorten niet wegwerken.

Materieel beheer

Uitrusting

Leermiddelen

De meeste klassen beschikken over onvoldoende of verouderde computers, die bovendien vaak niet werken. Daarnaast heeft de school een beperkt aantal laptops die de onderwijzers binnen de klaspraktijk kunnen inschakelen. Ook de educatieve spellen, educatieve software en andere basismaterialen die het nastreven van de doelen kunnen ondersteunen, zijn te schaars. De mogelijkheden om via de bibliotheek software te ontlenden en via het internet van freeware gebruik te maken, wenden de onderwijzers zelden aan.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Leerlingvolgsysteem

Gericht op bijsturing

Het schoolteam heeft geen afspraken om de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT te evalueren. In de klassen waar ICT-activiteiten plaatsvinden, bestaat de evaluatie meestal uit directe, mondelinge feedback tijdens of na een opdracht. Deze evaluatie dient niet om het eigen didactisch handelen bij te sturen.

Ook in het leerlingvolgsysteem is geen informatie opgenomen die verwijst naar de beginsituatie of de vorderingen van de leerlingen voor ICT.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

Een aantal onderwijzers zijn enigszins op de hoogte van de thuissituatie van de leerlingen voor wat betreft digitale geletterdheid en toegang tot multimedia. De mate waarin dit een rol speelt om de digitale kloof in te perken of weg te werken, is onduidelijk.

De meeste onderwijzers zetten ICT nog onvoldoende in om te differentiëren, te remediëren of oefenstof op maat aan te bieden.

Professionalisering	De school bracht de ICT-competenties van haar onderwijzers in kaart. Hieruit blijkt dat verschillende onderwijzers nood hebben aan nascholing. Uit analyse van de nascholingsinitiatieven blijkt dat zeer weinig teamleden hierop ingaan. Het beleid stimuleert dit ook niet.
Deskundigheidsbevordering	
<i>Interne expertise</i>	
<i>Nascholingen</i>	

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie na op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert en laat uitvoeren. Opvallend is dat de directeur, die de taak van domeinbeheerder en lokale preventieadviseur opneemt, op de hoogte is van de opmerkingen die de verschillende interne en externe deskundigen in hun verslagen optekenen maar dat deze opmerkingen, voor geen van beide vestigingsplaatsen, systematisch zijn opgenomen in het globaal preventieplan of het jaaractieplan. Dit is zo voor de opmerkingen die zijn terug te vinden in de verslagen van de arbeidsgeneesheer, de opmerkingen uit de keuringsverslagen van de laagspanningsinstallaties (dd. 21/03/2014 en 27/01/2014), de opmerkingen uit het keuringsverslag van de hoogspanningsinstallatie (dd. 1/10/2013), de opmerkingen uit het brandpreventieverslag (dd. 10/12/2012), de opmerkingen uit de keuringsverslagen van de liften (dd. 11/12/2013 en 13/03/2014) en de opmerkingen uit het keuringsverslag van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen. Dat belet de school om het geheel van tekortkomingen en nog uit te voeren werkzaamheden transparant te bewaken.

De knelpunten qua bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne die de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting vaststelt, zijn grotendeels gekend en opgenomen in de plannen die de beheersing ervan regelen. Dit is zo voor de knelpunten inzake de sanitaire installaties en de tekortkomingen ten aanzien van de versleten vloerbekleding of losliggende tegels in de vestigingsplaats Moutstraat. De uitwerking van deze plannen is zodanig concreet en realistisch dat het inspectieteam aanneemt dat de uitvoering zal volgen. Binnen haar budgettaire mogelijkheden doet de school al het mogelijke om de uitvoering van de plannen te bewaken.

Tijdens de doorlichting stelde de onderwijsinspectie vast dat de school op verschillende plaatsen alerter kan optreden om elektrocutiegevaar door loshangende kabels en stekkerdozen te vermijden. In de vestigingsplaats Vaartstraat is de nooduitgang van de ondergrondse speelruimte niet bruikbaar. Ook kan er in een aantal klassen meer aandacht gaan naar een ordelijke en verzorgde inrichting. Daarnaast stelde de onderwijsinspectie vast dat sommige klaslokalen te klein zijn voor het aantal leerlingen dat er in is ondergebracht.

De directeur levert waardevolle inspanningen om bij te dragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving. De onderwijsinspectie heeft er dan ook vertrouwen in dat de school rekening zal houden met de geformuleerde aanbevelingen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De schoolvisie op leerbegeleiding sluit nauw aan bij het pedagogisch project van de school. Belangrijke pijlers zijn het welbevinden en de schoolse betrokkenheid. De teamleden willen zo goed als mogelijk de kinderen begeleiden en alle mogelijke middelen inzetten om bij elk kind maximale leerwinst te realiseren. Ze beschouwen het als hun expliciete taak om er zorg voor te dragen dat de leerlingen op het einde van de basisschool de leerplandoelen realiseren. De zorgbeleidsgroep concretiseert de visie in een zorgbeleidsplan. Aan de hand van een duidelijke zorg- en overlegstructuur plant de groep de zorgtaken. Deze zijn zowel op school-, leerkracht- als kindniveau uitgewerkt. De meeste zorgtaken richten zich op een preventieve aanpak en op basiszorg waarvoor de klastitularis de spilfiguur is. De school concretiseert haar zorgbeleid overwegend met omschrijvingen. Ze gebruikt weinig specifieke, meetbare bewoordingen op school-, leerkrachten- en leerlingenniveau. Duidelijke criteria die toelaten om betrouwbaar effecten van initiatieven en acties na te gaan, ontbreken grotendeels. Het ondersteuningsplan van de externe Brusselse begeleidingsdienst vangt dit gedeeltelijk op. Daarin zijn de doelen meer meetbaar geformuleerd.
- Ondersteuning** De draaischijf voor de ondersteuning op leerkrachten- en op leerlingenniveau is het zorgoverleg dat zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling in de structurele werking is opgenomen. Maar niet alle teamleden wendten de mogelijkheden die dit overleg inhoudt even intensief aan en bereiden dit niet altijd even kwaliteitsvol voor. De besprekingen leiden dan ook in meerdere klassen weinig tot doelgerichte ondersteuningstrajecten die zowel aan de vragen van de leerkrachten of aan de noden van de leerlingen tegemoet komen. De summiere besluiten richten zich overwegend op algemene ingrepen en ondersteuning op korte termijn. Soms hebben de teamleden daarbij een zorgverschuivende reflex en rekenen ze voor de ondersteuning van de kinderen vooral op een sterke samenwerking met ouders of een begeleiding door externen. De meeste extra lestijden die de school krijgt op basis van de leerlingenkenmerken wendt ze aan voor de zorgtrajecten in de lagere afdeling: de stippestappeklas (eerste leerjaar) en de moduleklas (vijfde leerjaar). In deze klassen ondersteunen de onderwijzers de kinderen aan de hand van actief en handelend leren en een gedifferentieerde aanpak. Daarbij zetten ze in op groepeeringsvormen, interactieve werkvormen, hoekenwerk en contractwerk. De onderwijzer van de 'gewone' klas krijgt hierdoor ook meer ruimte om te individualiseren, te differentiëren en te remediëren. Het valt op dat de waardevolle aanpak in de zorgtrajecten nog weinig navolging krijgt in de andere klassen.

- Doeltreffendheid** De cultuur om op geregelde tijdstippen te reflecteren, groeit. Dat blijkt onder meer uit de 'foto' die de school voor leerlingenbegeleiding maakte en de evaluatie van de samenwerking met een externe Brusselse onderwijspartner. Daarnaast volgen de teamleden de effecten van de zorginterventies vooral op aan de hand van de leerlingenresultaten op gestandaardiseerde tests. Soms geven ook ander leerlingenwerk en observaties een indicatie over de effectiviteit van bepaalde initiatieven. Daaruit blijkt dat de begeleiding vooral voor de zorgtrajecten in de lagere school doeltreffend is. De effecten van begeleiding van kinderen die niet binnen deze trajecten zijn opgenomen, zijn veel minder uitgesproken. Het effect van de registratie in het digitaal leerlingvolgsysteem is laag.
- Ontwikkeling** De school is er zich van bewust dat een effectieve leerbegeleiding de resultaten van de kinderen positief beïnvloedt. De samenwerking met een externe Brusselse onderwijsondersteuner en de pedagogische begeleiding zorgt voor schoolinterne ontwikkeling.
De school gaat nog weinig na op welke manier deskundigheidsbevordering de ontwikkeling van de leerbegeleiding positief kan beïnvloeden.

4.2 Onderwijsorganisatie

- Doelgerichtheid** De recente wijzigingen in de onderwijsorganisatie vertrekken vanuit een gemeenschappelijke en gedragen visie die is gegroeid vanuit een streven naar betere leerlingenresultaten. Daarbij zijn doelbewust keuzes gemaakt voor het hergroeperen van leerlingen aan de hand van de stippestapkelas (eerste leerjaar) en de moduleklas (vijfde leerjaar). De teamleden willen via deze onderwijsorganisatie met alle kinderen de meet bereiken.
De onderwijsorganisatie in de andere klassen vertrekt veel minder vanuit een gedragen visie. Ze steunt vooral op gewoontes, vermeende verwachtingen en getuigt van weinig creativiteit. Dit blijkt uit enkele verrassende keuzes. Zo is in de lagere afdeling de spreiding van de leergebieden binnen het lessenrooster heel beperkt. In enkele klassen plannen de onderwijzers vaak meerdere lesuren van hetzelfde leergebied na elkaar. Uit documentanalyse blijkt dat de invulling van de effectieve leertijd voor deze lesuren weinig doelgericht verloopt. Een aanzienlijk deel van de onderwijstijd gaat zo verloren. De school stemt haar onderwijsorganisatie ook nog niet ten volle af op een efficiënte organisatie van de leerbegeleiding. Terwijl een grote groep leerlingen doelgerichte en specifieke ondersteuning nodig heeft, gaat ze niet na of dit via een soepele organisatie mogelijk is. Illustratief hiervoor is het ontbreken van doelgerichte onderwijsorganisatie voor leesbegeleiding.
In de kleuterafdeling en de eerste graad loopt een campagne om de kinderen op tijd te laten komen.
- Ondersteuning** In het ondersteuningsplan van de externe Brusselse begeleidingsdienst zijn meerdere acties opgenomen die leerkrachten ondersteunen om een vernieuwde onderwijsorganisatie uit te proberen om de kinderen efficiënt te begeleiden. Het valt op dat enkele leerkrachten weinig openstaan voor deze acties.
Het is de zorg van de directeur om elke leerkracht in te zetten op de juiste plaats. Aan de hand van klaswissels probeert hij de onderwijsorganisatie positief te beïnvloeden.
De infrastructuur is een constante zorg om het onderwijs goed te organiseren. Meerdere klassen zijn zeer klein en dit verhindert een soepele en doelgerichte onderwijsorganisatie.

- Doeltreffendheid** De school besliste om op basis van een analyse van outputgegevens de onderwijsorganisatie van enkele klasgroepen te wijzigingen. De opvolging van de leerlingenresultaten tonen positieve effecten van deze beslissing. Het effect van de acties die vanuit het schoolontwikkelingsplan een soepele onderwijsorganisatie beoogden en die een preventieve basiszorg en differentiatie faciliteren, zijn veel minder in de praktijk zichtbaar.
- Ontwikkeling** De ontwikkelingsgerichtheid van de onderwijsorganisatie blijkt vooral uit de wens die de school uit om in de toekomst veel sterker te differentiëren. De school gaat hiervoor nog weinig op zoek naar mogelijke professionalisering.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur geeft tijdens gesprekken aan dat zijn leiderschap de laatste jaren evolueerde. Hij wil een meer doelgericht en transparant beleid voeren en werkt hiervoor samen met zowel de begeleidingsdienst van de eigen inrichtende macht, als met de externe Brusselse ondersteuningsdienst. Samen integreren ze verschillende beleidskeuzes in een schoolontwikkelingsplan en streven ze een hoge betrokkenheid van alle personeelsleden na. Meerdere teamleden geven aan dat deze vernieuwde dynamiek de schoolontwikkeling positief beïnvloedt. De opvolging van de klaspraktijk groeit. De samenwerking van de directeur met de externe onderwijsondersteuner beïnvloedt dit positief. Het valt op dat enkele teamleden hier nog afwachtend mee omgaan. De directeur investeert sterk in de uitbouw van het netwerk van de Brede School.
- Visieontwikkeling** De school profileert zich als een 'kleurrijke school' in hartje Brussel waar kinderen met diverse achtergrond samen ontwikkelen en waar hoge verwachtingen gelden. De afgelopen jaren groeide de gezamenlijke doelgerichtheid om deze visie in de praktijk waar te maken. Afspraken die de realisatie van concrete aspecten ervan in de dagelijkse praktijk mogelijk maken, zijn nog niet diepgaand uitgewerkt. Hier laat de school kansen liggen om gericht het pedagogisch-didactisch handelen van het team aan te sturen en vernieuwingen duurzaam te implementeren.
- Besluitvorming** Om de dynamiek binnen de schoolontwikkeling extra te stimuleren, ontwikkelde de school een overlegstructuur die het mogelijk maakt om via een getrapt systeem teamleden uit alle geledingen te betrekken. Zo probeert de directeur een sterk ondersteunend intern netwerk op te bouwen en dringen beleidskeuzes meer gedragen in de gehele schoolwerking door. Er zijn meerdere werkgroepen gelinkt aan de lopende schoolprioriteiten die via hun inbreng de besluitvorming voorbereiden. Geregeld overleggen ze over hun proces met het ganse schoolteam. Deze communicatie verloopt vlot en meerdere teamleden verklaren dat bij besluitvorming met hun mening en inbreng voldoende rekening wordt gehouden.
- Kwaliteitszorg** Het team gaat recent doordachter te werk om de eigen onderwijskwaliteit te onderzoeken. Zowel de leerlingenkenmerken als diverse outputgegevens, interne evaluaties en externe beoordelingen geven almaar meer aanleiding tot bijsturing van de schoolwerking. Binnen de noden en behoeften bepaalt het team schooleigen aandachtspunten die tegemoetkomen aan zowel de leerlingenpopulatie als aan de maatschappelijke verwachtingen.
- Talenbeleid** Het schoolteam besteedt stilaan meer aandacht aan de ontwikkeling van een talenbeleid. De specifieke opleiding die enkele teamleden volgden om zich in deze materie te verdiepen, vormen een meerwaarde om dit beleid in de toekomst verder uit te bouwen. Ook de samenwerking met de externe onderwijsondersteuner, de ouders en de brede-school-partners is een belangrijke hefboom om meer doelgericht aan een aantal aspecten van het talenbeleid te werken. Illustratief hiervoor zijn de initiatieven die het schoolteam nam om het aanvankelijk leesonderwijs te versterken en om de taalzwakste leerlingen gericht te ondersteunen in de stippestappeklas en de moduleklas. Ook investeert de school doelbewust in een meer toegankelijke communicatie met de ouders.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op een oppervlakkige analyse van data. Het heeft geen volledig beeld van de noden van alle leerlingen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties vanuit operationele doelen die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid bereikt.

De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen.

Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid, maar communiceert dit beperkt of niet met het team.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van een beperkt aantal teamleden (beperkt tot het leiderschap, de zorgcoördinator, het zorgteam) met het oog op het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De inspanningen om de ontluikende geletterdheid te bevorderen in de kleuterafdeling.
- Het stimuleren van de onderzoekende houding van de kleuters.
- De aandacht voor een vlotte overgang van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar.
- De schooleigen leerlijn voor de ontwikkeling van de werkhouding in de kleuterafdeling.
- De deelname aan brede school initiatieven die een positief effect hebben op de taalontwikkeling van de leerlingen.
- De inspanningen om extra leesactiviteiten in samenhang met spreekactiviteiten te organiseren in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De schoolvisie op leerbegeleiding en de samenwerking met externe diensten om die in de praktijk om te zetten.
- De specifieke zorgtrajecten aan de hand van een soepele onderwijsorganisatie in de lagere afdeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- De dynamiek binnen het team om de schoolontwikkeling nieuwe impulsen te geven.
- De leerlingenresultaten als uitgangspunt om de schoolwerking bij te sturen.
- De structuren die de participatieve besluitvorming bevorderen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het ter beschikking stellen van voldoende actuele materialen om de leerprocessen te ondersteunen.
- De opvolging van de ontwikkeling van de taalvaardigheden aan de hand van observatie tijdens natuurlijke taalgebruikssituaties.
- De doelgerichte begeleiding van de taalontwikkeling op langere termijn.
- De schooleigen leerlijn voor het ontwikkelen van de werkhouding in de lagere afdeling.
- Het aanvullen van het globaal preventieplan en de jaaractieplannen met de opmerkingen uit de keuringsverslagen van interne en externe deskundigen.
- De afstemming van de klasgrootte op het aantal leerlingen dat er in wordt ondergebracht.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De effectiviteit van het zorgoverleg.
- De aanwending van deskundigheidsbevordering om de ontwikkeling van de leerbegeleiding en de onderwijsorganisatie te ondersteunen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De gerichte opvolging van de klaspraktijk in functie van de vastgestelde noden.
- De afspraken die gericht het pedagogisch-didactisch handelen van het team aansturen.
- Het duurzaam implementeren van vernieuwingen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De eindtermen wereldoriëntatie in de lagere afdeling in voldoende mate bereiken.
- De eindtermen ICT in de lagere afdeling in voldoende mate nastreven.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
 - * voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor ICT, wereldoriëntatie.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **16-05-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ingrid OCKET de inspecteur-verslaggever	DANY VAN BOSSUYT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	